

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПЛАВАННЯ В УКРАЇНІ

Дарія Індик, Ольга Микитчик

*Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
Дніпро, Україна*

Анотація. У тезах узагальнено результати аналізу літературних джерел, щодо питання розвитку плавання в Україні. Наведено докладний опис зародження та становлення плавання у нашій державі.

Ключові слова: плавання, Україна, розвиток.

Вступ. Плавання є досить поширеним видом спорту та засобом рухової активності, до якого залучаються особи різного виду та статі [2]. Враховуючи його популярність виникає питання дослідження історії плавання в Україні з метою встановлення особливостей його розвитку та поширення країною.

Мета та завдання дослідження: на основі аналізу літературних джерел дослідити історію становлення та розвитку плавання в Україні.

Матеріали і методи дослідження: аналіз, узагальнення та порівняння інтернет-ресурсів, статей та публікацій.

Результати дослідження та їх обговорення. Плавальні школи на теренах сучасної України почали засновуватись у першій половині XIX ст. У кінці XIX на поч. XX ст. у Києві відкриваються плавальні басейни. У цей же час стали проводитися змагання з плавання, у яких брали участь спортсмени плавальних клубів, розміщених в Києві, Харкові, Миколаєві, Севастополі та Чернігові. На початку XX ст. у Галичині, Закарпатті та в Буковині діяли найрізноманітніші спортивні організації, формувалася система спортивних змагань. Починаючи з других «Запорізьких ігрищ» до програми входили змагання з плавання.

Історія розвитку українського плавання почалася в першій пол. XX ст. з відкриття у Харкові (1928 р.) зимового 20-м плавального басейну. З 1930 р. у Києві та інших великих містах УРСР стали з'являтися літні водні станції і басейни, пристосовані для занять плаванням. Наприклад, тільки в Дніпропетровську їх було 12. У зв'язку з цим зросла і зацікавленість громадян до водних видів спорту. У комплекс ГТО того часу був включений норматив з плавання [3]. У 1934-1935 р. відкрилися перші дитячі спортивні школи в Києві і Харкові, стали проводитися змагання з плавання різного рівня для всіх груп населення, а провідне місце займали спартакіади. У післявоєнні роки українські плавці активно брали участь у відродженні спортивного плавання. За перші мирні роки були відбудовані криті басейни і водні бази [3]. Починає розширюватись мережа фізкультурних закладів. На початку 30-х р. почали відкриватись інститути та технікуми фізичної культури. В усіх цих закладах плавання входить до навчального плану як одна з основних дисциплін. У 1940 р. в Україні були відкриті перші ДЮСШ – в Києві, Харкові, Одесі. Вже в 1951 р. у Києві завершилося будівництво кращого в Україні 50-м плавального басейну з 10-м вишками та трамплінами для стрибків у воду, трибунами для глядачів, душовими павільйонами і іншими підсобними приміщеннями. Разом з тим відкрито багато зимових 25-м плавальних басейнів в інших містах країни. З

кожним роком збільшувалася кількість спортсменів, які показували високі результати здатні конкурувати з досягненнями найсильніших плавців Європи [3]. З 1952 року українські плавці беруть участь в Олімпійських іграх, спочатку в складі олімпійської збірної СРСР, а згодом і як спортсмени незалежної держави. За час виступів на міжнародній арені успіхи українських плавців різні: були приголомшливі перемоги і гіркі розчарування, які пов'язані з різними аспектами та особливостями системи підготовки [3]. У першій половині 70-х років ХХ ст. в Україні була прийнята низка заходів по збільшенню масовості занять дітей з плавання. З'явилися басейни, в яких дітей почали навчати плаванню з дошкільного віку. Створена широка мережа ДЮСШ з відділенням плавання та ШВСМ. Уроки плавання включені у навчальну програму з фізичного виховання, а з 1984 р. введено обов'язковий залік з плавання. Були створені плавальні центри, які були забезпечені усіма необхідними умовами для підвищення майстерності плавців у досягненні ними високого рівня.

Сучасний етап розвитку в Україні характеризується зміною політичного стану нашої держави. У 1991 році Україна вийшла зі складу СРСР і придбала статус незалежної Держави. На початку цього етапу Україна перебувала в економічній кризі, у зв'язку з цим на спорт припадало обмежене фінансування. Заняття в басейнах стали платними, тому набір дітей значно зменшився і, як результат усього цього, досягнення українських плавців значно знизилися. Україна живе турботами становлення й подальшого розвитку плавання, як самостійна і суверенна держава [1]. Вперше українські спортсмени взяли участь на Олімпійських іграх в 1952 р. в складі команди СРСР. За період 1952-1991 рр. на Олімпійських іграх в плаванні було завойовано 17 призових місць (4 золотих, 7 срібних та 6 бронзових нагород). З 1992р. українці зайняли 9 призових місць (4 золотих, 3 срібних та 2 бронзові) [4].

Висновки. Проведений аналіз засвідчив важливість та затребуваність плавання як виду спорту та засобу рухової активності. Встановлено, що нині відбуваються істотні зміни у структурі українського спорту. Вважаємо, що утвердження статуту України як повноправного члена Міжнародної Федерації плавання, сприятиме подальшому розвитку й примноженню славних традицій спортивного плавання та збільшення кількості нагород найвищого ґатунку. Перспективами подальших досліджень є детальний аналіз проблем розвитку плавання у незалежній Україні.

Список використаної літератури:

1. ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. *Гуманітарні науки: тези доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених:* [у 2-х т.]. Т. 2 (м. Київ, 1-3 квітня 2020 р.) / [ред. кол.: В.М. Ісаєнко та ін.]; Національний авіаційний університет. К.: НАУ, 2020. С. 346-347.

2. Чаплінський М.М., Сидорко О.Ю. Історія розвитку плавання. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/20155/1/I%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80i%D1%8F_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2.%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B2..pdf.

3. Розвиток плавання в Україні. URL: <https://studfile.net/preview/16436117/page/3/>

4. Україна на Олімпійських іграх. URL:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85_%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%85

ЕВОЛЮЦІЯ ПРЕДМЕТІВ ТА СПОРТИВНОГО ІНВЕНТАРЮ У ХУДОЖНІЙ ГІМНАСТИЦІ

Дар'я Касько

Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна

Анотація. У статті проаналізовано еволюцію спортивного інвентарю та предметів художньої гімнастики. Розглянута історія походження та складний шлях змін предметів художньої гімнастики – стрічки, м'яча, скакалки, булав та обруча.

Ключові слова: художня гімнастика, предмети, інвентар.

Вступ. Художня гімнастика — це складно-координаційний вид спорту, під музичний супровід, який відрізняється своєю елегантністю та витонченістю. Характерними елементами цієї гімнастичної дисципліни є різноманітні й граційні рухи, оберти, рівноваги, стрибки, танцювальні рухи та робота з предметом [1]. Змагальну вправу виконує одна гімнастка, або команда із п'яти дівчат з кількома предметами по черзі: м'ячем, скакалкою, булавами, обручем і стрічкою. Окрім змагальної діяльності, особливо важливим, як і в будь-якому іншому виді спорту, є тренувальний процес. Особливо в останнє десятиріччя гімнастики все більше почали використовувати додатковий спортивний інвентар для більш якісного тренування та досягнення високих результатів[3].

Мета та завдання дослідження. *Мета роботи* - дослідити історію походження та еволюцію предметів у художній гімнастиці.

Завдання дослідження: 1) дослідити еволюцію та сучасний стан використання інвентарю; 2) проаналізувати зміни в предметах та інвентарі у художній гімнастиці.

Матеріал та методи дослідження. Аналіз науково-методичної літератури, моніторинг інформаційних ресурсів мережі інтернет.

Результати дослідження та їх обговорення. У художній гімнастиці виділяють п'ять основних предметів, які гімнасти використовують як на тренуванні при відпрацюванні змагальної вправи, так і на змаганнях. У спорт ці предмети прийшли із різних областей, пройшли великі зміни та еволюціонують до сьогодні.

Скакалка. Вже у Стародавньому Єгипті були знайдені зображення людей, що стрибають на скакалці. Вони використовували її для розваг та фізичного тренування. Єгиптяни крутили мотузки з прядива. Далі у різних країнах її продовжували використовувати для фізичної підготовки, але зовні вона могла